

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ВІННИЦЬКИЙ ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ»**

**Факультет педагогіки та фінансово-економічної діяльності
Кафедра теорії і методики фізичного виховання**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора з навчальної роботи

Оксана КОГУТЮК

«30» серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

15 ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ВИДІВ СПОРТУ:

15.2 ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА СПОРТИВНИХ ІГОР

освітньо-професійної програми **Середня освіта (Фізична культура)**
підготовки **бакалавра**

за галуззю знань **01 Освіта / Педагогіка**

спеціальності **014 Середня освіта (за предметною спеціальністю 014.11**

Середня освіта (Фізична культура))

Вінниця 2024

Робоча програма освітнього компонента (15 Теорія і методика викладання видів спорту: 15.2 Теорія і методика викладання спортивних ігор) з підготовки бакалаврів за галуззю знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальності 014 Середня освіта (за предметною спеціальністю 014.11 Середня освіта (Фізична культура))

РОЗРОБНИК(И):

Євген МЕЛЬНИК, викладач

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету (назва)
«29» серпня 2024, протокол № 1

Голова Вченої ради Наталія Мислицька доктор педагогічних наук, професор
Наталія МИСЛИЦЬКА

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми Середня освіта (Фізична культура)
Юлія Паламарчук канд. наук з фіз. виховання та спорту Юлія ПАЛАМАРЧУК

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії і методики фізичного виховання
«28» серпня 2024, протокол № 1

Завідувач кафедри Юлія Паламарчук канд. наук з фіз. виховання та спорту
Юлія ПАЛАМАРЧУК

1. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійний ступінь	Характеристика освітнього компонента	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 9,0	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Статус освітнього компонента Обов’язковий	
Змістових модулів – 4	Спеціальність 014 Середня освіта (за предметною спеціальністю 014.11 Середня освіта (Фізична культура))	Рік підготовки: 2-й	
Загальна кількість годин – 270		Семестр: 3-й	Семестр: 4-й
		Лекції 8 годин	Лекції 10 годин
		Семінари 6 годин	Семінари 6 годин
		Практичних 18 годин	Практичних 24 години
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 сем.-2 год; 4 сем.-2 год. самостійної роботи здобувача освіти – 3 сем.-0,6 год. 4 сем.-0,6 год.	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Самостійна робота 42 години	
		Вид контролю: семестрова, залік	

1. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійний ступінь	Характеристика освітнього компонента	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 9,0	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Статус освітнього компонента Обов'язковий	
Змістових модулів – 4	Спеціальність 014 Середня освіта (за предметною спеціальністю 014.11 Середня освіта (Фізична культура))	Рік підготовки: 3-й	
Загальна кількість годин – 270		Семестр: 5-й	Семестр: 6-й
		Лекції 8 годин	Лекції 8 годин
		Семінари 4 години	Семінари 6 годин
		Практичних 18 годин	Практичних 20 годин
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 5 сем.-2 год; 6 сем.-2 год. самостійної роботи здобувача освіти – 5 сем.-0,6 год. 6 сем.-0,6 год.	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Самостійна робота 40 годин	
		Вид контролю: семестрова, залік	

1. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійний ступінь	Характеристика освітнього компонента
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 9,0	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Статус освітнього компонента Обов’язковий
Змістових модулів – 2	Спеціальність 014 Середня освіта (за предметною спеціальністю 014.11 Середня освіта (Фізична культура))	Рік підготовки: 4-й
Загальна кількість годин – 270		Семестр: 7-й
		Лекції 8 годин
		Семінари 6 годин
		Практичних 18 годин
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 7 сем.-2 год; самостійної роботи здобувача освіти – 7 сем.-0,6 год.	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Самостійна робота 20 годин
		Вид контролю: екзамен

2. Мета, завдання, програмні компетентності та результати навчання

2.1.Мета та завдання освітнього компоненту

Курс навчальної дисципліни «Теорія і методика викладання спортивних ігор» входить в систему профілюючих предметів у професійній підготовці фахівців напрямку «спорт» і розкриває теоретико-методичні закономірності рухової активності у баскетболі, волейболі, футболі, гандболі.

Метою курсу є формування у студентів знань і вмінь вивчення історії, теорії і методики викладання баскетболу, волейболу, футболу, гандболу, оволодіння технічними прийомами і тактичними діями гри в баскетбол, волейбол, футбол, гандбол; оволодіння знаннями та навичками у підготовці, організації та проведенні спортивних ігор у різних організаційних формах; набуття необхідних знань, вмінь і навичок для самостійної педагогічної і організаційної роботи в різних ланках фізкультурно-спортивної діяльності.

Завдання освітнього компоненту:

- 1.Сформувати знання про історією розвитку гри в баскетбол, волейбол, футбол, гандбол.
- 2.Сформувати необхідні знання та практичні вміння у виконанні технічних прийомів і тактичних дій у баскетболі, волейболі, футболі, гандболі.
- 3.Сформувати вміння методично грамотно навчати технічним прийомам і тактичним діям у баскетболі, волейболі, футболі, гандболі. Сформувати уміння та навички в організації і проведенні змагань зі спортивних ігор.
- 4.Сформувати знання про правила гри в баскетболі, волейболі, футболі, гандболі та вміння судити гру. Сформувати знання про методику суддівства змагань із спортивних ігор.
- 5.Сформувати необхідні знання та практичні вміння в організації та проведенні змагань зі спортивних ігор.

2.2 Програмні компетентності

2.2.1 Інтегральна компетентність

ІК-Здатність розв'язувати спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі освіти, що передбачає застосування теорій та методів психолого-педагогічних наук, медико-біологічних наук, фізичного виховання і спорту, біомеханіки і характеризується комплексністю та невизначеністю педагогічних умов та вимог організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.

2.2.2 Загальні компетентності:

ЗК1.Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК2.Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК5.Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді та автономно.

ЗК6.Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.

ЗК7.Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК11.Здатність до пошуку інформації, її аналізу та критичного оцінювання.

ЗК13. Здатність використовувати інформаційно-комунікаційні технології.

2.2.3 Спеціальні (фахові) компетентності:

ФК1.Здатність користуватися символікою і сучасною термінологією фізичної культури.

ФК3. Здатність до перенесення системи фахових знань у площину навчального предмету, структурування навчального матеріалу, проектування та організації власної діяльності.

ФК4. Здатність демонструвати зразкові виконавські та організаційні уміння як учителя-керівника спортивних гуртків і секцій.

ФК6. Здатність використовувати під час навчання та виконання професійних завдань знань про будову тіла людини та механізми життєдіяльності її організму, фізіологічні та біохімічні основи адаптації до фізичних навантажень різної спрямованості.

ФК7. Здатність здійснювати добір методів і засобів діагностування, корекції особистісного розвитку учнів, педагогічного супроводу процесів соціалізації та професійного самовизначення фізично обдарованих учнів.

ФК8. Здатність формувати в учнів предметні (спеціальні) компетентності.

ФК9. Уміння свідомо обирати шляхи вирішення непередбачуваних проблем у професійній діяльності.

ФК10. Відповідальність за забезпечення охорони життя і здоров'я учнів у навчально-виховному процесі та позаурочній діяльності.

ФК11.Здатність використовувати професійно-профільовані знання, уміння та навички з різних видів легкої атлетики, гімнастичних вправ, спортивних та рухливих ігор, та методики їх викладання для оптимізації освітнього, тренувального та змагального процесів.

ФК12.Здатність до володіння педагогічними, медико-біологічними, інформаційними технологіями для формування здорового способу життя, розвитку рухових умінь і навичок, розвитку фізичних (рухових) якостей у представників різних груп населення і самостійної розробки методик і технологій для інтегрального гармонійного розвитку людини.

ФК13. Здатність до аналізу, систематизації та оцінки педагогічного досвіду, здатність до розробки методики та технологій для розвитку рухових умінь і навичок та фізичних (рухових) здібностей на основі розуміння і застосування положень фізіології, морфології, біохімії, біомеханіки.

2.2.4. Предметні компетентності:

ПК1.Здатність формувати в учнів предметні компетентності з фізичного виховання, медико-біологічних та психологічних основ і технологій розвитку рухових умінь і навичок та фізичних якостей, санітарно-гігієнічних основ діяльності у сфері фізичної культури.

ПК3.Здатність використовувати педагогічні, медико-біологічні, інформаційні технології для формування грамотності у фізичній культурі, здорового

способу життя, розвитку рухових умінь і навичок, фізичних (рухових) якостей різних вікових груп і самостійно розробляти методики і технології для інтегрального гармонійного розвитку людини.

ПК4.Здатність аналізувати, систематизовувати та оцінювати педагогічний досвід, розробляти методики та технології для розвитку рухових умінь і навичок та фізичних (рухових) якостей на основі розуміння і застосування положень фізіології, морфології, біохімії, біомеханіки, здійснювати профілактику травматизму.

ПК5.Здатність вести документацію, що забезпечує процес навчання з фізичної культури в закладах загальної середньої освіти.

ПК6.Здатність оволодівати базовими і новими видами фізкультурної діяльності, здійснювати пошук, аналіз і оцінку інформації, зокрема за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій, необхідної для постановки і вирішення професійних завдань, професійного та особистісного розвитку.

ПК7.Здатність самостійно проводити навчальні заняття з фізичної культури з дітьми дошкільного, шкільного віку та учнями в загальноосвітніх установах, освітніх закладах загальної середньої та професійної освіти, проводити позакласну спортивно-масову, організаційну та навчально-методичну роботу у сфері фізкультурно-оздоровчої роботи у навчальних закладах, закладах фітнесу, рекреації та фізичної реабілітації.

2.3 Результати навчання

2.3.1 Програмні результати навчання за ОПП

РН1.Відтворює основні концепції та принципи педагогіки і психології; враховує в освітньому процесі закономірності розвитку, вікові та інші індивідуальні особливості учнів.

РН2.Демонструє вміння навчати учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички засобами навчального предмету та інтегрованого навчання.

РН3.Називає і аналізує методи цілепокладання, планування та проєктування процесів навчання і виховання учнів на основі компетентнісного підходу з урахуванням їх освітніх потреб; класифікує форми, методи і засоби навчання предмету в закладах загальної середньої освіти.

РН4.Здійснює добір і застосовує сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів; критично оцінює результати їх навчання та ефективність уроку.

РН5.Вибирає відповідні форми та методи виховання учнів на уроках і в позакласній роботі; аналізує динаміку особистісного розвитку учнів, визначає ефективні шляхи їх мотивації до саморозвитку та спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них.

РН9.Застосовує сучасні інформаційно-комунікаційні та цифрові технології у професійній діяльності.

РН12.Аналізує власну педагогічну діяльність та її результати, здійснює

об'єктивну самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей.

2.3.2. Результати навчання за освітнім компонентом

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні:

ПРН6.Знати закономірності розвитку особистості, вікові особливості та психологію школярів, у тому числі з особливими освітніми потребами; знати та розуміти особливості навчання різнорідних груп учнів, застосовувати диференційований підхід у навчанні фізичної культури, організовувати освітній процес з урахуванням особливих потреб учнів.

ПРН8.Використовувати сучасні педагогічні та інформаційні технології для формування рухових умінь і навичок, розвитку фізичних (рухових) якостей учнів; уміти здійснювати пошук, аналіз й оцінку інформації, зокрема за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій, необхідної для постановки і вирішення професійних завдань, професійного розвитку та обміну педагогічним досвідом; дотримуватись академічної доброчесності під час створення та використання електронних освітніх ресурсів.

ПРН9.Знати вимоги до змістового наповнення освітнього середовища; уміти розробляти навчально-методичні матеріали (навчальні програми, навчально-тематичні плани) на основі освітнього стандарту і модельних програм та документи планування і обліку позакласної роботи з фізичної культури.

ПРН13.Спілкуватися українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією, дотримуватися етики ділового спілкування.

ПРН14.Аналізувати психічні процеси, стани та властивості людини під час занять фізичною культурою і спортом.

ПРН15.Аргументувати управлінські рішення для вирішення проблем, які виникають в роботі суб'єктів фізичної культури і спорту; мати навички лідерства.

ПРН16.Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.

ПРН19.Демонструвати уміння планувати, чітко формулювати цілі, застосовувати різноманітні методики, технології та практики тайм-менеджменту, які сприятимуть ефективній організації часу відповідно до особистісних та професійних потреб.

3. Програма освітнього компонента

Змістовий модуль 1

СПОРТИВНІ ІГРИ З МЕТОДИКОЮ ВИКЛАДАННЯ (БАСКЕТБОЛ)

Тема 1. Спортивні ігри як складова фізичної культури і спорту.

Спортивні ігри у різних ланках системи фізичної культури і спорту. Використання можливостей спортивних ігор у фізичному вихованні дітей і дорослих. Класифікація спортивних ігор. Стисла характеристика спортивних ігор, їх оздоровче, освітнє та виховне значення. Основні терміни і поняття.

Тема 2. Баскетбол у системі фізичного виховання дітей і дорослих.

Виникнення, становлення та сучасний стан розвитку баскетболу.

Характеристика баскетболу як ігрового виду спорту і засобу фізичного виховання. Класифікація техніки і тактики гри. Аналіз основних ігрових прийомів. Використання педагогічних можливостей баскетболу у різних ланках системи фізичного виховання та спорту. Зміст варіативного модулю «Баскетбол» навчальної програми з фізичної культури для ЗНЗ та вимоги до його реалізації. Структура навчання техніко-тактичним діям і виховання фізичних якостей у баскетболі. Наступність та взаємообумовленість у навчанні технічних елементів і тактичних дій. Особливості проведення занять з різним контингентом людей.

Тема 3. Теоретичні основи методики навчання техніки і тактики баскетболу, виховання провідних фізичних якостей.

Історія питання та сучасні методики навчання й виховання. Структура навчання техніко-тактичним діям і виховання фізичних якостей у баскетболі. Наступність й взаємообумовленість у навчанні технічних ігрових прийомів. Зміст та послідовність реалізації засобів навчання й виховання. Методи фізичного виховання. Способи та умови виконання рухових дій. Дозування навантажень. Запобігання і шляхи виправлення помилок. Аналіз ігрових прийомів. Взаємозв'язок розвитку фізичних якостей з оволодінням техніко-тактичними діями. Основи планування та реалізації навчального матеріалу. Використання інвентарю, обладнання, тренажерів, інших пристроїв та конструкцій. Комплексний контроль на заняттях з баскетболу.

Тема 4. Основні положення організації і проведення змагань з баскетболу. Методика суддівства.

Підготовка місць проведення змагань, необхідного інвентарю й обладнання. Правила змагань. Розробка та оформлення документації змагань. Склад суддівської бригади, повноваження і обов'язки суддів та їх жестикуляція. Методика суддівства. Аналіз техніко-тактичних дій гравців у контексті правил баскетболу. Особливості проведення змагань з учасниками різних вікових груп та рівнем спортивної підготовленості.

Змістовий модуль 2

ТЕХНІКА ТА ТАКТИКА ГРИ В БАСКЕТБОЛ

Тема 5. Основи технічної підготовки баскетболіста.

Техніка переміщень гравця. Стійки гравця. Ходьба. Біг та його різновиди: звичайний, спиною вперед, хресним і приставним кроками. Стрибки поштовхом однієї та двома ногами. Зупинки стрибком та кроком. Повороти вперед і назад.

Техніка нападу. Ловіння м'яча (що летить чи котиться) двома та однією рукою: на місці, в русі, у стрибку. Передачі м'яча (на місці та в русі) двома руками: від грудей, знизу, зверху; однією рукою: від плеча, знизу, збоку, зверху. Ведення м'яча зі зміною висоти відскоку від підлоги, швидкості й напрямку руху, з обведенням перешкод. Кидки м'яча (з місця, в русі, у стрибку) з різної відстані та траєкторією його польоту – двома руками: від грудей, знизу, зверху та зверху-вниз; однією рукою: від плеча, знизу, зверху і «гаком». Обманні рухи без м'яча. Обманні рухи з м'ячем – фінти на: прохід, передачу, кидок. «Каскади» обманних рухів.

Техніка захисту. Виривання й вибивання м'яча під час ведення його суперником та в інших ігрових епізодах. Перехоплення м'яча при передачі та веденні. Накривання та відбивання м'яча під час кидка.

Тема 6. Основи тактичної підготовки баскетболіста.

Тактика нападу. Індивідуальні тактичні дії: дії гравця з м'ячем та без м'яча. Групові тактичні дії: взаємодії двох гравців – під час «заслону», «наведення», «пересічення»; взаємодії трьох гравців – у комбінаціях «трикутник», «трійка», «мала вісімка», «перехресний вихід» та подвійний заслон. Командні тактичні дії: розміщення та функціональні обов'язки гравців при швидкому прориві і позиційному нападі.

Тактика захисту. Індивідуальні тактичні дії: дії проти гравця без м'яча та з м'ячем. Групові тактичні дії: взаємодії двох гравців – під час страховки, переключення, проковзування; взаємодії трьох і більше гравців – під час боротьби за м'яч під щитом, у груповому відборі м'яча, під час чисельної нерівності. Командні тактичні дії: розміщення та функціональні обов'язки гравців при особистому, зонному і змішаному захисті.

Тема 7. Методика навчання техніки гри.

Показ ігрового прийому. Пояснення. Апробація технічного елемента. Зміст і послідовність реалізації загально-розвивальних, підготовчих, підвідних, основних (змагальних), спеціальних вправ, естафет, рухливих та навчальних ігор. Використання методів фізичного виховання. Способи та умови виконання ігрового прийому. Дозування навантажень. Запобігання і шляхи виправлення помилок. Аналіз і самоаналіз виконання технічного елемента. Методичні вказівки до самостійної роботи.

Тема 8. Методика навчання тактики гри.

Демонстрація тактичної дії. Пояснення. Апробація тактичної дії, ігрової комбінації. Зміст підготовчих, підвідних, основних вправ, ігрових завдань, рухливих і навчальних ігор, послідовність їх реалізації. Використання методів фізичного виховання. Способи та умови виконання ігрової комбінації. Дозування навантажень. Запобігання і шляхи виправлення помилок. Аналіз та самоаналіз виконання тактичної дії.

Тема 9. Методика розвитку фізичних якостей.

Зміст і послідовність використання загально-розвивальних, підготовчих, спеціальних вправ, ігрових завдань, рухливих ігор та естафет. Відповідність засобів розвитку основним та спеціальним фізичним якостям і здібностям, специфіці баскетболу, контингенту людей. Методи вдосконалення фізичних якостей. Регулювання фізичних навантажень. Взаємозв'язок розвитку фізичних якостей з удосконаленням техніко-тактичних дій. Використання інвентарю, обладнання, тренажерів, інших додаткових пристроїв.

Тема 10. Методика проведення підготовчої частини уроку фізичної культури.

Розробка фрагмента план-конспекту уроку. Зміст, спрямованість організаційно-мотиваційного компонента заняття, загальної, спеціальної та індивідуальної розминки. Послідовність загальнорозвивальних, підготовчих,

спеціальних вправ, ігрових завдань, естафет і рухливих ігор. Методи навчання й виховання. Дозування фізичних навантажень. Організація діяльності вчителя і учнів. Керівництво та управління колективом. Педагогічна техніка вчителя. Експрес аналіз проведеного фрагмента уроку.

Тема 11. Методика проведення змагань з баскетболу. Методика суддівства гри.

Формування інформаційно-рекламного простору змагань та їх матеріально-технічне забезпечення: підготовка документації та оголошень, місця проведення, необхідного інвентарю й обладнання. Підготовка суддів до змагань. Виконання функцій одного із членів суддівської бригади. Ведення та оформлення документації змагань.

Змістовий модуль 3

СПОРТИВНІ ІГРИ З МЕТОДИКОЮ ВИКЛАДАННЯ (ВОЛЕЙБОЛ)

Тема 12. Волейбол у системі фізичного виховання дітей і дорослих.

Виникнення, становлення та сучасний стан розвитку волейболу. Характеристика волейболу як ігрового виду спорту і засобу фізичного виховання. Класифікація техніки і тактики гри. Аналіз основних ігрових прийомів. Реалізація педагогічних можливостей волейболу у різних ланках системи фізичного виховання та спорту. Навчання техніко-тактичним діям і виховання фізичних якостей у волейболі. Наступність й взаємообумовленість у навчанні техніко-тактичних дій.

Тема 13. Теоретичні основи методики навчання техніки і тактики волейболу, виховання провідних фізичних якостей.

Історія питання та сучасні методики навчання й виховання. Структура навчання техніко-тактичним діям і виховання фізичних якостей у волейболі. Наступність й взаємообумовленість у навчанні технічних ігрових прийомів. Зміст та послідовність реалізації засобів навчання й виховання. Методи фізичного виховання. Способи та умови виконання рухових дій. Дозування навантажень. Запобігання і шляхи виправлення помилок. Аналіз ігрових прийомів. Взаємозв'язок розвитку фізичних якостей з оволодінням техніко-тактичними діями. Основи планування та реалізації навчального матеріалу. Використання інвентарю, обладнання, тренажерів, інших пристроїв та конструкцій. Комплексний контроль на заняттях з волейболу.

Тема 14. Основні положення організації і проведення змагань з волейболу. Методика суддівства.

Підготовка місць проведення змагань, необхідного інвентарю й обладнання. Правила змагань. Розробка та оформлення документації змагань. Склад суддівської бригади, повноваження і обов'язки суддів. Методика суддівства. Аналіз техніко-тактичних дій гравців у контексті правил волейболу. Особливості проведення змагань з різним контингентом учнів.

Змістовий модуль 4

ТЕХНІКА ТА ТАКТИКА ГРИ У ВОЛЕЙБОЛ

Тема 15. Основи технічної підготовки волейболіста.

Техніка переміщень гравця. Стійки гравця. Ходьба. Приставний та подвійний крок. Біг і його різновиди. Скачок. Стрибки поштовхом однієї та

двома ногами. Випади. Падіння з перекатами на стегно-спину та вперед на руки.

Техніка нападу. Передачі м'яча двома руками зверху і знизу в опорному положенні та в стрибку. Подачі м'яча: нижня пряма, нижня бокова, верхня пряма, верхня бокова та подача в стрибку. Нападаючі удари: прямий і боковий.

Техніка захисту. Прийом м'яча двома руками знизу, однією рукою знизу в опорному положенні та у падінні з перекатами. Блокування: одиночне і групове.

Тема 16. Основи тактичної підготовки волейболіста .

Тактика нападу. Індивідуальні тактичні дії: дії гравця без м'яча – вибір місця, гравця з м'ячем – під час передачі, подачі та нападаючого удару. Групові тактичні дії: взаємодії гравців однієї лінії та між лініями у комбінаціях «хвиля», «хрест» та «ешелон». Командні тактичні дії: напад без зміни, зі зміною місць гравцями передньої лінії, з виходом гравця задньої лінії.

Тактика захисту. Індивідуальні тактичні дії: вибір місця, дії гравця під час прийому подачі, нападаючого удару, блокування, самостраховки. Групові тактичні дії: взаємодії гравців під час прийому подачі, нападаючого удару, блокування. Командні тактичні дії: розміщення та функціональні обов'язки гравців під час прийому подач, нападаючих ударів при системі гри «у лінію», «кутом уперед» і «кутом назад».

Тема 17. Методика навчання техніки гри.

Показ ігрового прийому. Пояснення. Апробація технічного елемента. Зміст і послідовність реалізації загальнорозвивальних, підготовчих, підвідних, основних (змагальних), спеціальних вправ, естафет, рухливих і навчальних ігор. Використання методів фізичного виховання. Дозування навантажень. Запобігання та шляхи виправлення помилок. Аналіз виконання ігрового прийому. Методичні вказівки до самостійної роботи з удосконалення ігрового прийому.

Тема 18. Методика навчання тактики гри.

Демонстрація тактичної дії. Пояснення. Апробація тактичної дії, ігрової комбінації. Зміст підготовчих, підвідних, основних вправ, ігрових завдань, рухливих і навчальних ігор, послідовність їх реалізації. Використання методів фізичного виховання. Способи та умови виконання ігрової комбінації. Дозування навантажень. Запобігання і шляхи виправлення помилок. Аналіз та самоаналіз виконання тактичної дії.

Тема 19. Методика розвитку фізичних якостей.

Зміст і послідовність використання загальнорозвивальних, підготовчих, спеціальних вправ, ігрових завдань, рухливих ігор та естафет: простих й комбінованих. Відповідність засобів розвитку фізичним якостям, специфіці волейболу, контингенту учнів. Методи вдосконалення фізичних якостей. Регулювання навантажень. Взаємозв'язок розвитку фізичних якостей з удосконаленням техніко-тактичних дій. Використання інвентарю, обладнання, тренажерів, інших пристроїв та конструкцій.

Тема 20. Методика проведення основної частини уроку фізичної культури.

Розробка фрагмента план-конспекту уроку. Ефективність розв'язання завдань уроку. Зміст та послідовність загально-розвивальних, підготовчих, основних (змагальних), спеціальних вправ, ігрових завдань, естафет, рухливих і навчальних ігор. Методи навчання та виховання. Дозування, розподіл й регулювання фізичних навантажень. Організація діяльності учнів. Управління колективом та педагогічна техніка вчителя.

Тема 21. Методика проведення змагань з волейболу. Методика суддівства гри.

Формування інформаційного простору змагань, їх матеріально-технічне забезпечення: підготовка документації та оголошень, місця проведення, необхідного інвентарю й обладнання. Підготовка суддів до обслуговування змагань. Виконання функцій одного із членів суддівської бригади. Ведення та оформлення документації змагань.

Змістовий модуль 5

СПОРТИВНІ ІГРИ З МЕТОДИКОЮ ВИКЛАДАННЯ (ФУТБОЛ)

Тема 22. Футбол у системі фізичного виховання дітей і дорослих.

Виникнення й становлення футболу, сучасні тенденції його розвитку. Характеристика футболу як ігрового виду спорту і засобу фізичного виховання. Класифікація техніки і тактики гри. Аналіз основних ігрових прийомів. Використання педагогічних можливостей футболу у різних ланках системи фізичного виховання та спорту. Зміст варіативного модулю «Футбол» навчальної програми з фізичної культури для ЗНЗ та вимоги до його реалізації. Особливості проведення занять з різним контингентом людей.

Тема 23. Теоретичні основи методики навчання техніки і тактики футболу, виховання провідних фізичних якостей.

Історія питання та сучасні методики навчання й виховання. Структура навчання техніко-тактичним діям і виховання фізичних якостей у футболі. Наступність й взаємообумовленість у навчанні технічних ігрових прийомів. Зміст та послідовність реалізації засобів навчання й виховання. Методи фізичного виховання. Способи та умови виконання рухових дій. Дозування навантажень. Запобігання і шляхи виправлення помилок. Аналіз ігрових прийомів. Взаємозв'язок розвитку фізичних якостей з оволодінням техніко-тактичними діями. Основи планування та реалізації навчального матеріалу. Використання інвентарю, обладнання, тренажерів, інших пристроїв та конструкцій. Комплексний контроль на заняттях з футболу.

Тема 24. Основні положення організації і проведення змагань з футболу. Методика суддівства.

Завдання і принципи проведення змагань з футболу, етапи їх організації. Підготовка місць проведення змагань, необхідного інвентарю й обладнання. Правила змагань. Розробка положення про змагання. Складання календаря ігор. Способи проведення змагань та оформлення їх результатів. Склад суддівської бригади, повноваження, обов'язки суддів. Методика

суддівства. Особливості проведення змагань з різним контингентом учнів.

Змістовий модуль 6

ТЕХНІКА ТА ТАКТИКА ГРИ У ФУТБОЛ

Тема 25. Основи технічної підготовки футболіста.

Техніка переміщень польового гравця. Стійки гравця. Ходьба. Біг та його різновиди: звичайний, спиною вперед, хресним і приставним кроками. Стрибки поштовхом однієї та двома ногами. Зупинки стрибком і випадом. Повороти переступанням, стрибком та на опорній нозі.

Техніка нападу польового гравця. Удари по м'ячу (нерухомому; що котиться; що летить; з на пів льоту) ногою: з місця і розбігу: внутрішньою стороною стопи, внутрішньою частиною підйому, серединою підйому, зовнішньою частиною підйому, носком, п'ятою. Удари по м'ячу головою: з місця, в русі, у стрибку. Зупинки м'яча (що котиться, що летить) на місці, в русі, у стрибку: підшвою, внутрішньою стороною стопи, середньою частиною підйому, зовнішньою частиною стопи, стегном, грудьми. Ведення м'яча: підшвою, зовнішньою частиною підйому, серединою підйому, внутрішньою частиною підйому, носком, внутрішньою частиною стопи: по прямій, по колу, зі зміною напрямку і швидкості руху. Фінти на прохід, удар (замах), зупинку, «каскади» обманних рухів. Укидання м'яча.

Техніка захисту польового гравця. Відбір м'яча: поштовхом плеча в плече, ударом і зупинкою.

Техніка гри воротаря у захисті та нападі. Стійки і переміщення. Ловіння м'яча знизу, зверху, збоку: без падіння, з падінням. Відбивання м'яча однією і двома руками: долонею і кулаком. Переводи м'яча однією і двома руками: долонею та кулаком. Кидки м'яча однією і двома руками знизу, зверху і збоку.

Тема 26. Основи тактичної підготовки футболіста.

Тактика нападу польового гравця. Індивідуальні тактичні дії: гравця без м'яча та з м'ячем. Групові тактичні дії: взаємодії гравців при стандартних положеннях та в ігрових епізодах: у парах – комбінації «в стінку», «схрещування», «в один дотик», трійках – комбінації «пропускання м'яча», «в один дотик» та ін. Командні тактичні дії: розміщення та функціональні обов'язки гравців при швидкому і позиційному нападі.

Тактика захисту польового гравця. Індивідуальні тактичні дії: проти гравця без м'яча і з м'ячем. Групові тактичні дії: взаємодії двох гравців під час страховки, переключення, колективного відбору м'яча, протидії «стінці», «схрещуванню», взаємодії трьох і більше гравців під час шикування «стінки», створення штучного положення «поза грою», при чисельній нерівності гравців. Командні тактичні дії: розміщення та функціональні обов'язки гравців при особистому, зонному і комбінованому захисті.

Тактика гри воротаря у захисті та нападі. Індивідуальні тактичні дії: вибір місця; дії на лінії воріт і на виходах. Групові та командні тактичні дії: взаємодії з партнерами у захисті та під час організації атак.

Тема 27. Методика навчання техніки гри.

Показ ігрового прийому. Пояснення. Апробація. Зміст і послідовність

реалізації загально-розвивальних, підготовчих, підвідних, спеціальних вправ, естафет, рухливих, навчальних ігор. Використання методів фізичного виховання. Способи та умови виконання ігрового прийому. Дозування навантажень. Запобігання і шляхи виправлення помилок. Аналіз виконання технічного елемента. Методичні вказівки до самостійної роботи з удосконалення ігрового прийому.

Тема 28. Методика навчання тактики гри.

Демонстрація тактичної дії, системи гри. Пояснення. Апробація тактичної дії, ігрової комбінації. Зміст підготовчих, підвідних, спеціальних вправ, ігрових завдань, рухливих і навчальних ігор, послідовність їх реалізації. Використання методів фізичного виховання. Способи та умови виконання ігрової комбінації. Дозування навантажень. Запобігання і шляхи виправлення помилок. Аналіз та самоаналіз виконання тактичної дії.

Тема 29. Методика розвитку фізичних якостей.

Зміст і послідовність використання загально-розвивальних, підготовчих, спеціальних вправ, ігрових завдань, рухливих ігор, естафет. Відповідність засобів розвитку фізичним якостям, специфіці футболу, контингенту людей. Методи розвитку фізичних якостей. Регулювання фізичних навантажень. Взаємозв'язок розвитку фізичних якостей з удосконаленням техніко-тактичних дій. Використання інвентарю, обладнання, тренажерів, інших пристроїв та конструкцій.

Тема 30. Методика проведення основної частини уроку фізичної культури на матеріалі футболу.

Розробка фрагмента план-конспекту уроку. Ефективність розв'язання педагогічних завдань уроку. Планування і розподіл навчального матеріалу на уроці. Зміст та послідовність загально-розвивальних, підготовчих, підвідних, основних, спеціальних вправ, ігрових завдань, естафет, рухливих і навчальних ігор. Методи навчання й виховання. Виявлення, усунення помилок. Дозування, регулювання фізичних навантажень. Організація діяльності учнів. Управління колективом. Педагогічна техніка. Аналіз та самоаналіз фрагменту уроку фізичної культури.

Тема 31. Методика проведення змагань з футболу. Методика суддівства.

Розробка положення про змагання, складання календаря ігор. Формування інформаційного простору: оголошення, повідомлення, реклама. Матеріально-технічне забезпечення змагань: підготовка місця проведення, інвентарю, обладнання. Підготовка суддів до обслуговування змагань. Виконання функцій одного із членів суддівської бригади. Оформлення звітної документації щодо проведення змагань.

Змістовий модуль 7

СПОРТИВНІ ІГРИ З МЕТОДИКОЮ ВИКЛАДАННЯ (ГАНДБОЛ)

Тема 32. Гандбол у системі фізичного виховання дітей і дорослих.

Виникнення, становлення та сучасний стан розвитку гандболу. Характеристика гандболу як ігрового виду спорту і засобу фізичного виховання. Класифікація техніки і тактики гри. Аналіз основних прийомів

гри. Використання педагогічних можливостей гандболу у різних ланках системи фізичного виховання та спорту. Зміст варіативного модулю «Гандбол» навчальної програми з фізичної культури для ЗНЗ та вимоги до його реалізації. Структура навчання ігровим прийомам і виховання фізичних якостей. Наступність й взаємообумовленість у навчанні техніко-тактичних дій. Особливості проведення занять з різним контингентом людей.

Тема 33. Теоретичні основи методики навчання техніки і тактики гандболу, виховання провідних фізичних якостей.

Історія питання та сучасні методики навчання й виховання. Структура навчання техніко-тактичним діям і виховання фізичних якостей у гандболі. Наступність й взаємообумовленість у навчанні технічних ігрових прийомів. Зміст та послідовність реалізації засобів навчання й виховання. Методи фізичного виховання. Способи та умови виконання рухових дій. Дозування навантажень. Запобігання і шляхи виправлення помилок. Аналіз ігрових прийомів. Взаємозв'язок розвитку фізичних якостей з оволодінням техніко-тактичними діями. Основи планування та реалізації навчального матеріалу. Використання інвентарю, обладнання, тренажерів, інших пристроїв та конструкцій. Комплексний контроль на заняттях з гандболу.

Тема 34. Основні положення організації і проведення змагань з гандболу. Методика суддівства.

Завдання і принципи проведення змагань з гандболу, етапи їх організації. Підготовка місць проведення змагань, необхідного інвентарю й обладнання. Правила змагань. Розробка положення про змагання. Складання календаря ігор. Способи проведення змагань та оформлення їх результатів. Склад суддівської бригади, повноваження, обов'язки суддів. Методика суддівства. Аналіз техніко-тактичних дій гравців у контексті правил гри. Особливості проведення змагань з різним контингентом учасників.

Змістовий модуль 8

ТЕХНІКА ТА ТАКТИКА ГРИ У ГАНДБОЛ

Тема 35. Основи технічної підготовки гандболіста.

Техніка переміщень польового гравця. Стійки гравця. Ходьба. Біг та його різновиди: звичайний, спиною вперед, хресним і приставним кроками. Стрибки поштовхом однієї та двома ногами. Зупинки.

Техніка нападу польового гравця. Ловіння м'яча (що летить та котиться, після відскоку його від підлоги) двома та однією рукою на місці, в русі, у стрибку. Передачі м'яча однією рукою зверху, збоку, знизу та двома руками з місця, з розбігу, з опорного положення й у стрибку. Веденням м'яча: одноударне й багатоударне. Кидки м'яча зігнутою і прямою рукою зверху, збоку, знизу з опорного положення: з місця і в русі, у стрибку й в падінні. Фінти на передачу, на обведення – однокроковий і двокроковий, на кидок, «каскади» обманних рухів.

Техніка захисту польового гравця. Вибивання м'яча. Перехоплення м'яча. Блокування м'яча і гравця.

Техніка гри воротаря у захисті та нападі. Стійки і переміщення. Ловіння м'яча. Затримка м'яча однією та двома руками і ногами, тулубом.

Передачі м'яча однією та двома руками. Обманні рухи.

Тема 36. Основи тактичної підготовки гандболіста .

Тактика нападу польового гравця. Індивідуальні тактичні дії: гравця без м'яча та з м'ячем. Групові тактичні дії: взаємодії двох і трьох гравців під час паралельних, схресних переміщеннях та «заслонів», при чисельній нерівності гравців. Командні тактичні дії: розміщення та функціональні обов'язки гравців при стрімкому і позиційному нападі.

Тактика захисту польового гравця. Індивідуальні тактичні дії: проти гравця без м'яча і з м'ячем. Групові тактичні дії: взаємодії двох і трьох захисників під час страховки, переключення, проковзування, у груповому блокуванні м'яча, при чисельній нерівності. Командні тактичні дії: розміщення, функціональні обов'язки гравців при особистому, зонному та змішаному захисті.

Тактика гри воротаря у захисті та нападі. Індивідуальні тактичні дії: вибір місця залежно від конкретної ситуації; обманні рухи. Групові та командні тактичні дії: взаємодії з партнерами у захисті та під час організації атак.

Тема 37. Методика навчання техніки гри.

Показ ігрового прийому. Пояснення. Апробація технічного елемента. Зміст і послідовність реалізації загальнорозвивальних, підготовчих, підвідних, спеціальних вправ, естафет, рухливих та навчальних ігор. Використання методів фізичного виховання. Способи та умови виконання ігрового прийому. Дозування навантажень. Запобігання, виправлення помилок. Аналіз та самоаналіз ігрового прийому. Методичні вказівки до самостійного удосконалення техніки.

Тема 38. Методика навчання тактики гри.

Демонстрація тактичної дії. Пояснення. Апробація тактичної дії, ігрової комбінації. Зміст підготовчих, підвідних, спеціальних вправ, ігрових завдань, рухливих і навчальних ігор, послідовність їх реалізації. Використання методів фізичного виховання. Способи та умови виконання ігрової комбінації. Дозування навантажень. Запобігання і шляхи виправлення помилок. Аналіз та самоаналіз виконання тактичної дії.

Тема 39. Методика розвитку фізичних якостей.

Зміст та послідовність використання загально-розвивальних, підготовчих, спеціальних вправ, ігрових завдань, рухливих ігор та естафет. Відповідність засобів розвитку фізичним якостям, специфіці гандболу, контингенту людей. Методи вдосконалення фізичних якостей. Регулювання фізичних навантажень. Взаємозв'язок розвитку фізичних якостей з удосконаленням техніко-тактичних дій. Використання інвентарю, обладнання, тренажерів, інших додаткових пристроїв та конструкцій.

Тема 40. Методика проведення фрагмента уроку фізичної культури на матеріалі гандболу.

Розробка фрагмента план-конспекту уроку. Ефективність вирішення завдань уроку. Планування і розподіл навчального матеріалу. Зміст, послідовність загально-розвивальних, підготовчих, підвідних, основних,

спеціальних вправ, ігрових завдань, естафет, рухливих ігор. Методи навчання, виховання. Виявлення, усунення помилок. Організація діяльності вчителя та учнів. Дозування, розподіл навантажень. Управління колективом та педагогічна техніка. Аналіз та самоаналіз підготовчої й основної частин уроку фізичної культури.

Тема 41. Методика проведення змагань з гандболу. Методика суддівства.

Розробка положення про змагання, складання календаря ігор. Формування інформаційного простору змагань: оголошення та реклама. Перевірка заявок команд, карточок учасників змагань. Матеріально-технічне забезпечення змагань: підготовка місця проведення змагань (стан майданчиків чи полів, їх розмітка, місця для суддів), необхідного інвентарю, обладнання, роздягалень для гравців і суддів, місць для глядачів та лікарського персоналу. Виконання функцій одного із членів суддівської бригади. Оформлення звітної документації щодо проведених змагань: звіт головного судді, таблиця результатів, календар ігор, заявки команд, афіша.

Змістовий модуль 9

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ РЕАЛІЗАЦІЇ СПОРТИВНИХ ІГОР У ШКОЛІ

Тема 42. Методика викладання спортивних ігор в ЗОШ.

Провідні ідеї шкільної програми з фізичного виховання. Спрямованість, принципи і методи навчання спортивним іграм у загальноосвітніх школах. Зміст і методика навчання спортивним іграм на уроках фізичної культури. Організація навчального процесу на уроках фізичної культури. Контроль за засвоєнням школярами знань, умінь, навичок зі спортивних ігор та їх оцінка.

Тема 43. Планування проходження навчального матеріалу зі спортивних ігор на уроках фізичної культури в ЗОШ.

Місце навчальної практики як виду занять у професійному становленні майбутніх фахівців фізичної культури і спорту. Методика підготовки студентів до навчальної практики, що реалізується на матеріалі спортивних ігор. Планування проходження навчального матеріалу зі спортивних ігор на уроках фізичної культури та його розподіл.

Тема 44. Технологія підготовки і проведення предметного ігрового і комплексного уроку фізичної культури.

Визначення педагогічних умов проведення уроку. Формулювання оздоровчих, навчальних і виховних завдань заняття. Розробка змісту уроку фізичної культури. Дозування фізичних навантажень, їх розподіл та регулювання. Організаційно-методичне забезпечення заняття. Використання допоміжних засобів, тренажерів, нестандартного обладнання. Визначення домашніх завдань, змісту самостійної роботи зі спортивних ігор для учнів з різною технічною та фізичною підготовленістю.

Змістовий модуль 10

ПРАКТИКА НАВЧАННЯ СПОРТИВНИМ ІГРАМ У ЗОШ

Тема 45. Підготовка і проведення предметного та комплексного

уроку фізичної культури на матеріалі баскетболу.

Планування і розподіл навчального матеріалу. Організація діяльності вчителя та учнів. Керівництво та управління колективом. Педагогічна техніка вчителя. Методика навчання ігровим прийомам. Педагогічний контроль. Методика виправлення помилок. Методика розвитку фізичних якостей. Використання рухливих ігор та естафет. Розподіл і регулювання фізичних навантажень. Аналіз, самоаналіз, самооцінка проведеного уроку. Суддівство гри у баскетбол. Удосконалення техніко-тактичних дій у навчальних іграх.

Тема 46. Підготовка і проведення предметного та комплексного уроку фізичної культури на матеріалі волейболу.

Планування і розподіл навчального матеріалу. Організація діяльності вчителя та учнів. Керівництво та управління колективом. Педагогічна техніка вчителя. Методика навчання ігровим прийомам. Педагогічний контроль. Методика виправлення помилок. Методика розвитку фізичних якостей. Використання рухливих ігор та естафет. Розподіл і регулювання фізичних навантажень. Аналіз, самоаналіз, самооцінка проведеного уроку. Суддівство гри у волейбол. Удосконалення техніко-тактичних дій у навчальних іграх.

Тема 47. Підготовка і проведення предметного та комплексного уроку фізичної культури на матеріалі футболу.

Планування і розподіл навчального матеріалу. Організація діяльності вчителя та учнів. Керівництво та управління колективом. Педагогічна техніка вчителя. Методика навчання ігровим прийомам. Педагогічний контроль. Методика виправлення помилок. Методика розвитку фізичних якостей. Використання рухливих ігор та естафет. Розподіл і регулювання фізичних навантажень. Аналіз, самоаналіз, самооцінка проведеного уроку. Суддівство гри у футбол. Удосконалення техніко-тактичних дій у навчальних іграх.

Тема 48. Підготовка і проведення предметного та комплексного уроку фізичної культури на матеріалі гандболу.

Планування і розподіл навчального матеріалу. Організація діяльності вчителя та учнів. Керівництво та управління колективом. Педагогічна техніка вчителя. Методика навчання ігровим прийомам. Педагогічний контроль. Методика виправлення помилок. Методика розвитку фізичних якостей. Використання рухливих ігор та естафет. Розподіл і регулювання фізичних навантажень. Аналіз, самоаналіз, самооцінка проведеного уроку. Суддівство гри у гандбол. Удосконалення техніко-тактичних дій у навчальних іграх.

Тема 49. Методика суддівства спортивних ігор.

Аналіз техніко-тактичних дій гравців у контексті правил змагань. Моделювання ігрових ситуацій та їх аналіз. Суддівство ігрових вправ; двосторонньої гри у парі з лідируючим суддею; двосторонньої гри із зупинками для з'ясування і оцінки ситуації, що склалася; змагань зі спортивних ігор за скороченим часом.

Тема 50. Удосконалення техніки і тактики спортивних ігор.

Удосконалення прийомів гри в баскетбол, волейбол, футбол, гандбол у процесі індивідуальної та колективної роботи.

4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	аудиторних	у тому числі			
			лекції	практичні	семінар	Самостійна робота
1	2	3	4	5	6	7
3 семестр						
Змістовий модуль 1 СПОРТИВНІ ІГРИ З МЕТОДИКОЮ ВИКЛАДАННЯ (БАСКЕТБОЛ), 37 балів						
Тема 1. Спортивні ігри як складова фізичної культури і спорту	4	2	2	-	-	2
Тема 2. Баскетбол у системі фізичного виховання дітей і дорослих	6	4	2	-	2	2
Тема 3. Теоретичні основи методики навчання техніки і тактики баскетболу, виховання провідних фізичних якостей	6	4	2	-	2	2
Тема 4. Основні положення організації і проведення змагань з баскетболу. Методика суддівства.	6	4	2	-	2	2
Разом за змістовим модулем №1	22	14	8	-	6	8
Змістовий модуль 2 ТЕХНІКА ТА ТАКТИКА ГРИ В БАСКЕТБОЛ, 63 бали						
Тема 5. Основи технічної підготовки баскетболіста	6	4	-	4	-	2
Тема 6. Основи тактичної підготовки баскетболіста	4	2	-	2	-	2
Тема 7. Методика навчання техніки гри	3	2	-	2	-	1
Тема 8. Методика навчання тактики	3	2	-	2	-	1

гри						
Тема 9. Методика розвитку фізичних якостей	6	4	-	4	-	2
Тема 10. Методика проведення підготовчої частини уроку фізичної культури	4	2	-	2	-	2
Тема 11. Методика проведення змагань з баскетболу. Методика суддівства гри.	4	2	-	2	-	2
Разом за змістовий модуль №2	30	18	-	18	-	12
Разом за 3 семестр	52	32	8	18	6	20
4 семестр						
Змістовий модуль 3 СПОРТИВНІ ІГРИ З МЕТОДИКОЮ ВИКЛАДАННЯ (ВОЛЕЙБОЛ), 35 балів						
Тема 12. Волейбол у системі фізичного виховання дітей і дорослих.	6	4	2	-	2	2
Тема 13. Теоретичні основи методики навчання техніки і тактики волейболу, виховання провідних фізичних якостей.	8	6	4	-	2	2
Тема 14. Основні положення організації і проведення змагань з волейболу. Методика суддівства.	8	6	4	-	2	2
Разом за змістовий модуль №3	22	16	10	-	6	6
Змістовий модуль 4 ТЕХНІКА ТА ТАКТИКА ГРИ У ВОЛЕЙБОЛ, 45 балів						
Тема 15. Основи технічної підготовки волейболіста	8	4	-	4	-	4
Тема 16. Основи тактичної підготовки волейболіста	6	4	-	4	-	2
Тема 17. Методика навчання техніки гри	4	2	-	2	-	2
Тема 18. Методика навчання	4	2	-	2	-	2

тактики гри						
Тема 19. Методика розвитку фізичних якостей	6	4	-	4	-	2
Тема 20. Методика проведення основної частини уроку фізичної культури.	6	4	-	4	-	2
Тема 21. Методика проведення змагань з волейболу. Методика суддівства гри.	6	4	-	4	-	2
Разом за змістовий модуль №4	40	24	-	24	-	16
Разом за 4 семестр	62	40	10	24	6	22
Усього годин за 3 та 4 семестр	114	72	18	42	12	42
5 Семестр						
Змістовий модуль 5 СПОРТИВНІ ІГРИ З МЕТОДИКОЮ ВИКЛАДАННЯ (ФУТБОЛ), 35 балів						
Тема 22. Футбол у системі фізичного виховання дітей і дорослих.	4	2	2	-	-	2
Тема 23. Теоретичні основи методики навчання техніки і тактики футболу, виховання провідних фізичних якостей.	6	4	2	-	2	2
Тема 24. Основні положення організації і проведення змагань з футболу. Методика суддівства.	8	6	4	-	2	2
Разом за змістовий модуль №5	18	12	8	-	4	6
Змістовий модуль 6 ТЕХНІКА ТА ТАКТИКА ГРИ У ФУТБОЛ, 65 балів						
Тема 25. Основи технічної підготовки футболіста	6	4	-	4	-	2
Тема 26. Основи тактичної підготовки футболіста	4	2	-	2	-	2
Тема 27. Методика навчання техніки гри	4	2	-	2	-	2
Тема 28. Методика навчання	4	2	-	2	-	2

тактики гри						
Тема 29. Методика розвитку фізичних якостей	6	4	-	4	-	2
Тема 30. Методика проведення підготовчої частини уроку фізичної культури	4	2	-	2	-	2
Тема 31. Методика проведення змагань з футболу. Методика суддівства гри.	4	2	-	2	-	2
Разом за змістовий модуль №6	32	18	-	18	-	14
Разом за 5 семестр	50	30	8	18	4	20
6 семестр						
Змістовий модуль 7 СПОРТИВНІ ІГРИ З МЕТОДИКОЮ ВИКЛАДАННЯ (ГАНДБОЛ), 35 балів						
Тема 32. Гандбол у системі фізичного виховання дітей і дорослих.	6	4	2	-	2	2
Тема 33. Теоретичні основи методики навчання техніки і тактики гандболу, виховання провідних фізичних якостей.	8	6	4	-	2	2
Тема 34. Основні положення організації і проведення змагань з гандболу. Методика суддівства.	6	4	2	-	2	2
Разом за змістовий модуль №7	20	14	8	-	6	6
Змістовий модуль 8 ТЕХНІКА ТА ТАКТИКА ГРИ У ГАНДБОЛ, 45 балів						
Тема 35. Основи технічної підготовки гандболіста	6	4	-	4	-	2
Тема 36. Основи тактичної підготовки гандболіста	6	4	-	4	-	2
Тема 37. Методика навчання техніки гри	4	2	-	2	-	2
Тема 38. Методика навчання тактики гри	4	2	-	2	-	2
Тема 39. Методика розвитку	6	4	-	4	-	2

фізичних якостей						
Тема 40. Методика проведення основної частини уроку фізичної культури.	4	2	-	2	-	2
Тема 41. Методика проведення змагань з гандболу. Методика суддівства гри.	4	2	-	2	-	2
Разом за змістовий модуль №8	34	20	-	20	-	14
Разом за 6 семестр	54	34	8	20	6	20
Усього годин за 5 та 6 семестр	104	64	16	38	10	40
7 Семестр						
Змістовий модуль 9 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ РЕАЛІЗАЦІЇ СПОРТИВНИХ ІГОР У ШКОЛЮ, 36 бали						
Тема 42. Методика викладання спортивних ігор в ЗОШ	6	4	2	-	2	2
Тема 43. Планування проходження навчального матеріалу зі спортивних ігор на уроках фізичної культури в ЗОШ	8	6	4	-	2	2
Тема 44. Технологія підготовки і проведення предметного ігрового і комплексного уроку фізичної культури	8	6	2	2	2	2
Разом за змістовий модуль №9	22	16	8	2	6	6
Змістовий модуль 10 ПРАКТИКА НАВЧАННЯ СПОРТИВНИМ ІГРАМ У ЗОШ, 34 бали						
Тема 45. Підготовка і проведення предметного та комплексного уроку фізичної культури на матеріалі баскетболу	4	2	-	2	-	2
Тема 46. Підготовка і проведення предметного та комплексного уроку фізичної культури на матеріалі волейболу	4	2	-	2	-	2
Тема 47. Підготовка і проведення предметного та комплексного уроку фізичної культури на	4	2	-	2	-	2

матеріалі футболу						
Тема 48. Підготовка і проведення предметного та комплексного уроку фізичної культури на матеріалі гандболу	4	2	-	2	-	2
Тема 49. Методика суддівства спортивних ігор	8	4	-	4	-	4
Тема 50. Удосконалення техніки і тактики спортивних ігор	6	4	-	4	-	2
Разом за змістовий модуль №10	30	16	-	16	-	14
Разом за 7 семестр	52	32	8	18	6	20
Усього годин	270	168	42	98	28	102

5. Теми семінарських занять

№ з/п	№ модуля / теми	Назва теми	Кількість годин
1	1/2	Баскетбол у системі фізичного виховання дітей і дорослих	2
2	1/3	Теоретичні основи методики навчання техніки і тактики баскетболу, виховання провідних фізичних якостей	2
3	1/4	Основні положення організації і проведення змагань з баскетболу. Методика суддівства	2
4	3/12	Волейбол у системі фізичного виховання дітей і дорослих	2
5	3/13	Теоретичні основи методики навчання техніки і тактики волейболу, виховання провідних фізичних якостей	2
6	3/14	Основні положення організації і проведення змагань з волейболу. Методика суддівства	2
7	5/23	Теоретичні основи методики навчання техніки і тактики футболу, виховання провідних фізичних якостей	2
8	5/24	Основні положення організації і проведення змагань з футболу. Методика суддівства	2
9	7/32	Гандбол у системі фізичного виховання дітей і дорослих	2

10	7/33	Теоретичні основи методики навчання техніки і тактики гандболу, виховання провідних фізичних якостей	2
11	7/34	Основні положення організації і проведення змагань з гандболу. Методика суддівства	2
12	9/42	Методика викладання спортивних ігор в ЗОШ	2
13	9/43	Планування проходження навчального матеріалу зі спортивних ігор на уроках фізичної культури в ЗОШ	2
14	9/44	Технологія підготовки і проведення предметного ігрового і комплексного уроку фізичної культури	2
Разом			28

6. Теми практичних занять

№ з/п	№ модуля / теми	Назва теми	Кількість годин
1	2/5	Основи технічної підготовки баскетболіста	4
2	2/6	Основи тактичної підготовки баскетболіста	2
3	2/7	Методика навчання техніки гри	2
4	2/8	Методика навчання тактики гри	2
5	2/9	Методика розвитку фізичних якостей	4
6	2/10	Методика проведення підготовчої частини уроку фізичної культури	2
7	2/11	Методика проведення змагань з баскетболу. Методика суддівства гри.	2
8	4/15	Основи технічної підготовки волейболіста	4
9	4/16	Основи тактичної підготовки волейболіста	4
10	4/17	Методика навчання техніки гри	2
11	4/18	Методика навчання тактики гри	2
12	4/19	Методика розвитку фізичних якостей	4
13	4/20	Методика проведення основної частини уроку фізичної культури.	4
14	4/21	Методика проведення змагань з волейболу. Методика суддівства гри	4
15	6/25	Основи технічної підготовки футболіста	4
16	6/26	Основи тактичної підготовки футболіста	2
17	6/27	Методика навчання техніки гри	2
18	6/28	Методика навчання тактики гри	2
19	6/29	Методика розвитку фізичних якостей	4

20	6/30	Методика проведення підготовчої частини уроку фізичної культури	2
21	6/31	Методика проведення змагань з футболу. Методика суддівства гри.	2
22	8/35	Основи технічної підготовки гандболіста	4
23	8/36	Основи тактичної підготовки гандболіста	4
24	8/37	Методика навчання техніки гри	2
25	8/38	Методика навчання тактики гри	2
26	8/39	Методика розвитку фізичних якостей	4
27	8/40	Методика проведення основної частини уроку фізичної культури.	2
28	8/41	Методика проведення змагань з гандболу. Методика суддівства гри.	2
29	9/44	Технологія підготовки і проведення предметного ігрового і комплексного уроку фізичної культури	2
30	10/45	Підготовка і проведення предметного та комплексного уроку фізичної культури на матеріалі баскетболу	2
31	10/46	Підготовка і проведення предметного та комплексного уроку фізичної культури на матеріалі волейболу	2
32	10/47	Підготовка і проведення предметного та комплексного уроку фізичної культури на матеріалі футболу	2
33	10/48	Підготовка і проведення предметного та комплексного уроку фізичної культури на матеріалі гандболу	2
34	10/49	Методика суддівства спортивних ігор	4
35	10/50	Удосконалення техніки і тактики спортивних ігор	4
Разом			98

7. Теми лабораторних занять – навчальною програмою не передбачено.

8. Самостійна робота

№ з/п	№ модуля / теми	Назва теми	Кількість годин
1	1/1	Спортивні ігри як складова фізичної культури і спорту	2
2	1/2	Баскетбол у системі фізичного виховання дітей і дорослих	2

3	1/3	Теоретичні основи методики навчання техніки і тактики баскетболу, виховання провідних фізичних якостей	2
4	1/4	Основні положення організації і проведення змагань з баскетболу. Методика суддівства	2
5	2/5	Основи технічної підготовки баскетболіста	2
6	2/6	Основи тактичної підготовки баскетболіста	2
7	2/7	Методика навчання техніки гри	1
8	2/8	Методика навчання тактики гри	1
9	2/9	Методика розвитку фізичних якостей	2
10	2/10	Методика проведення підготовчої частини уроку фізичної культури	2
11	2/11	Методика проведення змагань з баскетболу. Методика суддівства гри	2
12	3/12	Волейбол у системі фізичного виховання дітей і дорослих	2
13	3/13	Теоретичні основи методики навчання техніки і тактики волейболу, виховання провідних фізичних якостей	2
14	3/14	Основні положення організації і проведення змагань з волейболу. Методика суддівства	2
15	4/15	Основи технічної підготовки волейболіста	4
16	4/16	Основи тактичної підготовки волейболіста	2
17	4/17	Методика навчання техніки гри	2
18	4/18	Методика навчання тактики гри	2
19	4/19	Методика розвитку фізичних якостей	2
20	4/20	Методика проведення основної частини уроку ФК	2
21	4/21	Методика проведення змагань з волейболу. Методика суддівства гри	2
22	5/22	Футбол у системі фізичного виховання дітей і дорослих	2
23	5/23	Теоретичні основи методики навчання техніки і тактики футболу, виховання провідних фізичних якостей	2
24	5/24	Основні положення організації і проведення змагань з футболу. Методика суддівства	2
25	6/25	Основи технічної підготовки футболіста	2
26	6/26	Основи тактичної підготовки футболіста	2
27	6/27	Методика навчання техніки гри	2
28	6/28	Методика навчання тактики гри	2

29	6/29	Методика розвитку фізичних якостей	2
30	6/30	Методика проведення підготовчої частини уроку фізичної культури	2
31	6/31	Методика проведення змагань з футболу. Методика суддівства гри	2
32	7/32	Гандбол у системі фізичного виховання дітей і дорослих	2
33	7/33	Теоретичні основи методики навчання техніки і тактики гандболу, виховання провідних фізичних якостей	2
34	7/34	Основні положення організації і проведення змагань з гандболу. Методика суддівства	2
35	8/35	Основи технічної підготовки гандболіста	2
36	8/36	Основи тактичної підготовки гандболіста	2
37	8/37	Методика навчання техніки гри	2
38	8/38	Методика навчання тактики гри	2
39	8/39	Методика розвитку фізичних якостей	2
40	8/40	Методика проведення основної частини уроку фізичної культури	2
41	8/41	Методика проведення змагань з гандболу. Методика суддівства гри	2
42	9/42	Методика викладання спортивних ігор в ЗОШ	2
43	9/43	Планування проходження навчального матеріалу зі спортивних ігор на уроках фізичної культури в ЗОШ	2
44	9/44	Технологія підготовки і проведення предметного ігрового і комплексного уроку фізичної культури	2
45	10/45	Підготовка і проведення предметного та комплексного уроку фізичної культури на матеріалі баскетболу	2
46	10/46	Підготовка і проведення предметного та комплексного уроку фізичної культури на матеріалі волейболу	2
47	10/47	Підготовка і проведення предметного та комплексного уроку фізичної культури на матеріалі футболу	2
48	10/48	Підготовка і проведення предметного та комплексного уроку фізичної культури на матеріалі гандболу	2
49	10/49	Методика суддівства спортивних ігор	4
50	10/50	Удосконалення техніки і тактики спортивних ігор	2
Разом			102

9. Методи та технології навчання

Методи викладання освітнього компонента 15 Теорія і методика викладання видів спорту: 15.2 Теорія і методика викладання спортивних ігор спрямована на розв'язання навчальних завдань.

Вибір методів і технологій викладання та навчання здійснюється залежно від мети заняття, змісту, навчальних можливостей здобувачів освіти, особливостей особистості викладача, матеріально-технічного забезпечення.

Засоби навчання, які застосовуються при викладанні дисципліни, є словесні, наочні й практичні. Серед форм та методів подачі навчального матеріалу з ОК 15 Теорія і методика викладання видів спорту: 15.2 Теорія і методика викладання спортивних ігор застосовуються:

1. Структурно-логічне навчання: поетапна організація системи навчання, що забезпечує логічну послідовність постановки і вирішення дидактичних завдань на основі поетапного відбору їх змісту, форм, методів і засобів із урахуванням діагностування результатів;

2. Контекстне навчання: ґрунтується на інтеграції різних видів діяльності, як навчальної, наукової, так і практичної.

3. Імітаційне навчання, основою якого є імітаційно-ігрове моделювання в умовах навчання процесів, що відбуваються в реальній системі.

4. Проблемне навчання, яке здійснюється на основі ініціювання самостійного пошуку здобувачем освіти знань через проблематизацію (викладачем) навчального матеріалу.

Застосовуються професійно-ігрові технології викладання: дидактичні системи використання різноманітних «ігор», під час проведення яких формуються вміння вирішувати завдання на основі компромісного вибору (ділові та рольові ігри, імітаційні вправи, індивідуальний тренінг, комп'ютерні програми тощо); діалогово-комунікаційні технології: сукупність форм і методів навчання, заснованих на діалоговому мисленні у взаємодіючих дидактичних системах суб'єкт-суб'єктного рівня.

Подані матеріали дозволяють здобувачеві освіти самостійно планувати терміни та обсяги змістової складової навчальної діяльності, прогнозувати її результативність

За рівнем активності: пояснювально-демонстраційний, дослідницький.

За функцією: усне викладання матеріалу, закріплення, самостійна робота щодо засвоєння навчального матеріалу, перевірка і оцінка знань та умінь.

Самостійна робота здобувачів освіти включає дві складові: самостійна підготовка до аудиторних занять, до занять у режимі онлайн, підготовка до тематичного тестового контролю та рубіжного контролю.

10. Методи та форми контролю

Методами та формами контролю результатів навчання є: стандартизовані тести; реферати, есе; презентації та виступи на наукових заходах; інші види індивідуальних та групових завдань.

Форми контролю знань здобувачів:

- поточний;
- модульний
- підсумковий (залік, екзамен).

Поточний контроль знань здобувачів протягом одного семестру включає оцінку за роботу на семінарських заняттях, практичну та самостійну роботу.

Модульний контроль знань здійснюється через проведення аудиторних письмових контрольних робіт або комп'ютерного тестування.

Підсумковий контроль знань проводиться у формі заліку та екзамену.

Залік є обов'язковою підсумковою формою контролю, яка дає змогу оцінити системне, а не фрагментарне засвоєння навчального матеріалу і не може бути зведена до рівня поточних форм контролю.

Підсумковий контроль знань проводиться у формі екзамену за екзаменаційними білетами, кожен з яких включає три питання (усно). Екзаменаційні білети повинні бути затвердженими в установленому порядку.

Екзамен є обов'язковою підсумковою формою контролю, яка дає змогу оцінити системне, а не фрагментарне засвоєння навчального матеріалу і не може бути зведена до рівня поточних форм контролю.

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС - A, B, C, D, E, F, FX, F).

Критерії та засоби оцінювання запланованих програмних результатів навчання

Критеріями ефективності запланованих результатів навчання є глибина та дієвість знань, системність та усвідомленість знань.

Методами і засобами оцінювання підготовки до занять та виконання практичних завдань виступають: усний контроль (індивідуальне і фронтальне опитування здобувачів освіти); засоби письмового контролю (тестові завдання, модульні контрольні роботи).

Рейтингова система оцінювання дозволяє врахувати рівень знань, поточну підготовку студентів до аудиторних занять та визначити рівень засвоєння навчального матеріалу окремої теми. Підсумкова оцінка

виставляється після складання екзамену за рейтинговими показниками.

Норми і критерії оцінювання знань запланованих програмних результатів навчання
Оцінка «відмінно» (рівень досягнень А, бали 90-100). Здобувач освіти відповідно до програми виявив всебічні, системні й глибокі знання навчального матеріалу, володіє відомостями з основної і додаткової літератури, сформулював повні відповіді на всі поставлені запитання, виявив креативність та уміння творчого застосування набутих теоретичних знань для вирішення практичних завдань; має загальний високий рівень ерудиції та культури мови, здатний до самостійного поповнення надбаних знань і умінь у процесі подальшої навчальної роботи та професійної діяльності.
Оцінка «добре» (рівень досягнень В, бали 82 - 89). Здобувач освіти міцно засвоїв програмний матеріал, вміє логічно і послідовно його викласти, має повні та системні знання з дисципліни, точно формулює означення й правила, не допускає істотних помилок у відповідях на запитання, вільно оперує навчальним матеріалом дисципліни, знає наукову й довідкову літературу, має здатність до самостійного поповнення та оновлення знань.
Оцінка «добре» (рівень досягнень С, бали 75 - 81). Здобувач освіти виявив системні й глибокі знання навчального матеріалу, володіє відомостями з основної літератури, виявив уміння застосування набутих теоретичних знань для вирішення практичних завдань, глибоко розуміє матеріал. Знання здобувача освіти з окремих тем мають неповний характер, немає достатньої самостійності в аргументації відповідей, у відповідях він допускає недоліки, які може самостійно виправити.
Оцінка «задовільно» (рівень досягнень D, бали 64 - 74). Здобувач освіти виявив знання основного навчального матеріалу в необхідному для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності обсязі, вияв поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, давав неповні відповіді на поставлені запитання із застосуванням певних штампів, виявив уміння репродуктивного вирішення практичних завдань, у процесі їхнього виконання допускав суттєві помилки, які міг усунути лише за допомогою викладача.
Оцінка «незадовільно» (рівень досягнень Е, бали 60 - 63). Здобувач освіти володіє навчальний матеріал поверхово й фрагментарно.
Оцінка «незадовільно» (рівень досягнень FХ, бали 35 - 59). Здобувач освіти не засвоїв переважної частини програмного матеріалу, має поверхове, фрагментарне уявлення про дисципліну, допускав принципові помилки при виконанні передбачених програмою завдань, на більшість запитань не давав відповіді, не здатний використати наявні знання під час виконання простих практичних завдань, але спроможний самостійно доопрацювати програмний матеріал і підготуватися до повторного складання.
Оцінка «неприйнятно» (рівень досягнень F, бали 1-34). Здобувач освіти не опанував навчальним матеріалом, не має знань із більшої його

частини, не дає відповіді на більшість поставлених завдань, не спроможний самостійно опанувати програмним матеріалом і потребує повторного вивчення дисципліни.

Шкала оцінювання

№ з/п	За шкалою ВГПК (в балах)	За шкалою ECTS	За національною шкалою
1.	90-100	A	Відмінно
2.	82-89	B	Добре
3.	75-81	C	Добре
4.	64-74	D	Задовільно
5.	60-63	E	Задовільно
6.	35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
7.	1-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним курсом

11. Рекомендовані джерела інформації

11.1. Базова література

1. Баскетбол: навч.-метод. посіб. / Т. А. Тучинська, Є. В. Руденко. Черкаси : ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2015. 100с.
2. Вознюк Т.В. Сучасні ігрові види спорту: навчальний посібник. Вінниця: ДОВ «Вінниця», ВДПУ, 2018. 350 с.
3. Вознюк Т.В., Ковальчук А.А., Ковальчук О.В. Волейбол у закладах вищої освіти: навчальний посібник. Вінниця: ТОВ «Твори», 2019. 280 с.
4. Драчук А.І. «Теорія і методика викладання гандболу». Навчальний посібник для ВНЗ. Вінниця, 2020р. 154 с.
5. Дулібський А. В. Моделювання тактичних дій у процесі підготовки юнацьких команд з футболу. К.: Науково-методичний комітет Федерації футболу України, 2021. 130 с.
6. Костюкевич В. М. Теорія і методика викладання футболу : навч. посіб. 2-е вид. перероб. та доп. В. М. Костюкевич, О. А. Перепелиця, С. А. Гудима, В. М. Поліщук ; за заг. ред. В. М. Костюкевича. Київ : КНТ, 2017. 310 с.
7. Прозар М.В., Козак Є.П. Теорія і методика викладання спортивних ігор (волейбол): навчальний посібник [для факульт. фіз. вих. і сп. вищих навч. закладів III-IV рівнів акредитації]. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня Рута», 2015. 234 с.

8. Соломонко В. В., Фалес Й. Г., Хоркавий Б. В. Футбол: навч.-метод. посіб. для тренерів і гравців дитячо-юнацького та аматорського футболу. Львів, 2022. 134 с.
9. Теорія і методика викладання футболу : навчально-методичний посібник В. М. Костюкевич, С. А. Гудима, О. А. Перепелиця, В. М. Поліщук. 2-ге вид., перероб. та доп. Київ : КНТ, 2019. 298 с.
10. Цюпак Ю. Ю., Швай О. Д. Іваніцький Р. Б. Методика навчання основних технічних прийомів ігри в баскетбол: Методичні рекомендації. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки 2021. 65 с.

11.2. Допоміжна література

1. Баскетбол та його різновиди у фізичній культурі дітей: навчально-методичний посібник. Харків : ХНПУ, 2022. 114 с.
2. Волейбол: навчальна програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл, спеціалізованих дитячо-юнацьких шкіл олімпійського резерву, шкіл вищої спортивної майстерності та спеціалізованих навчальних закладів спортивного профілю. К., 2009. 138 с.
3. Організація і проведення змагань із спортивних ігор. Навчальний посібник для студентів факультетів фізичного виховання педагогічних університетів. Під ред. В.М. Костюкевича. Вінниця: ДОВ «Вінниця», ВДПУ, 2021. 216 с.
4. Рухливі та спортивні ігри з методикою навчання . Конспект лекцій для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної, та заочної форм навчання / уклад. О.В.Радченко, Луцьк : Луцький НТУ, 2020. - 116 с.
5. Суддівство та правила змагань з гандболу. Методичні вказівки/ Укл. Верцімага А.В., Наумов С.А. Тернопіль, ТНЕУ, 2018. 60 с.

11.3. Інтернет ресурси

1. **CoachTube:** coachtube.com - відео та курси від тренерів.
2. **EHF (Європейська федерація гандболу):** eurohandball.com - інформація про європейські турніри, правила та тренерські матеріали.
3. **FIBA:** fiba.basketball - правила гри, тренерські матеріали та аналітика.
4. **Handball Coach:** handballcoach.com - стратегічні поради, тренувальні програми та відео.
5. **IHF (Міжнародна федерація гандболу):** ihf.info - офіційний сайт з правилами гри, новинами та ресурсами для тренерів.
6. **Sports Coach:** sportscoach.com - інформація про різні види спорту, тренерські стратегії та техніки.
7. **UEFA:** uefa.com - ресурси та матеріали для тренерів.
8. **VolleyZone:** volleyzone.com - статті та ресурси для тренерів.
9. Вікіпедія: вільна електронна енциклопедія [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Головна_сторінка
10. **ФІВБ:** fivb.com - правила, методичні матеріали та тренувальні програми.
11. **ФІФА:** fifa.com - офіційні правила гри, тактики та інша інформація.